

Здравка Евтимова

Разказът на Здравка Евтимова „Tossing“ („Подхвърляйки“), публикуван в американското литературно списание Anderbo през 2010 г., е един от 84-те разказа, публикувани в литературни издания в САЩ през миналата година, номиниран от американски литературни критици и редактори за наградата Million Writers Award 2011.

Това е уебсайтът, на който могат да се видят всичките 84 разказа, номинирани за наградата Million Writers Award 2011 в САЩ:

<http://www.jasonsanford.com/jason/2011/02/editor-nominations-for-2011-million-writers-award.html?cid=6a00e54eede2ca8834014e5f42c297970c>

Това е уебсайтът, на който може да бъде прочетен разказът на Здравка Евтимова „Tossing“:

<http://www.anderbo.com/anderbo1/fiction-048.html>

ПОДХВЪРЛЯЙКИ

Езерата в парка „Жозафа“ са пълни с измъчени, бледи лилии. Пейките са стари, около кошовите за отпадъци висят гъсти ята гарвани. Вали плътно и тежко, и когато за четвърт небето светне, хората се втурват да тичат в „Жозафа“. Това е арабският квартал в Брюксел. Жените ходят бавно като облаци, тежки красиви жени, забвити с воали. Около всяка се носят рояк деца, някои хранят гарваните, други просто мъчат, а аз уча френски в най-евтината кръчма „Chez Albert“ в арабския квартал. Албер не ми плаща за това, че правя български салати на единствените му клиенти – пенсионерите, които живеят в отсрещния триетажен блок. Те обожават салатите ми. Може би това е последният гъжд за мен, но какво от това, ма cherie. За кое глаголно време ще говорим днес? Блокът на авеню „Пиерар“, в който живеят пенсионерите, е собственост на Албер. Тук на всяко стъпало на стълбището

е умирал човек. Аз също живея там. Не плащам наем. Албер идва в понеделник и четвъртък при мен. Вечер готви панирана риба, запалва свещи. Навън, разбира се, вали. В Брюксел винаги вали, но Албер ме подканя – „Да отидем в „Жозафа“. Аз съм уморена. Редактирам прозата на дълбоко депресиран военен, който пише експериментални творби по пет часа всеки ден. Вечер се измъчвам с изреченията му, той ме гледа, стиснал котката си в ръце.

Всъщност с този изкуфял капитан ме запозна Албер. Писателят е най-добрият му и единствен приятел. Двамата тичат в гръбда, аз сея в „Chez Albert“ при пенсионерите. Те се обзалагат кога ще умре мосю Шарльороа. Залозите им са смешни, до две евро. Спорят дали Дюшемен ще се напирае преди вечерната бира, или кой ще си тръгне с мен – Албер или военният, на когото викат Лудия Жак. Когато се върнат от джогинг, Албер и Жак хвърлят монета кой да ме изпрати.

Това упражнение е твърде безсмислено – всички живеем на „Пиерар“ 16, в онзи блок със снимките на починалите господа по коридорите. Понякога Жак се появява по телевизията, говори дълго за света и за блестящата си проза. Жак готви вегетариански блюда за вечеря, пием бавно червено вино, докато той изведнъж каже „Ще закъснеем“. Това означава, че Албер ще дойде в девет. Дотогава с Лудия Жак сме вече готови.

Любовта му е пищна като предаванията, в които той участва по белгийската телевизия. Никога не е споменава, че му е приятно с мен, просто продължава посещенията си, за да ги опише в някой от експерименталните си романи. Вече е написал три, в които аз съм главната героиня – пристигнала от Източна Европа емигрантка, която той отнема от най-добрия си приятел. Не мисля, че някой може да издържи тези четива докрай. В тях непрекъснато вали, дори на една страница не се е показвало слънце.

Понякога Лудия Жак ме пита – защо не се омъжиш за мосю Докерк. Ще наследиш вилата му в Оденсе. Защото ти и Албер не можете без мен, казвам му. Двайсет минути след като Лудия Жак ме е обичал със суха методична любов – той е последователен както прозата си, всичко в нея е планирано и безинтересно, – идва Албер. Приказва за евтината си кръчма, в която продава само плодово пиво – черешова бира, която пенсионерите наричат помежду си „Сладка смърт в сряда“, бира от горски плодове и диетична бира от моркови. След любовта си с г-н Жак ми оставя свои стари вещи. Почти неизползвани

са, та cherie, ютия Браун, пералня Уърлпул, велосипед Вайпър. Два необитаеми апартамента от блока на авеню „Пиерар“ са натъпкани с предмети, които Лудия Жак ми е подарил. Каза ли ти Албер някое от новите си стихотворения, пита Жак. В стихотворенията на Албер стари мъже пият плодова бира за последния гръд в живота си. Там на 24 юли гръдът спира, защото на 24 юли Албер ме обича така, както небето обича гръда – тихо и тъжно. Любовта на Албер и кротка, и плаха, бира от горски плодове. С нея отиваш в селска кръчма при стар пияница, пред когото са наредени четири празни чаши. Навън вали, паркингът пред кръчмата е празен, човекът е сам с празните чаши. Такава е тъжната любов на Албер.

Той никога не ме е питал за новия роман на Жак. Понякога измърморва: „Бедничкият, пак е писал, че те отнема от мен.“ В четвъртък, когато следобедът е уморен от битката с гръда и заспива на някоя автобусна спирка, Албер затваря кръчмата рано. Отиваме при Лудия Жак, който сияе след поредното си участие по телевизията. Решаваме да се напием с водка. И тримата сме уморени, аз съм учила френски, редактирала съм преводи на английски.

Пием на двора зад чистата вила на Жак. Аз съм в средата, те са от двете ми страни. После се прегръщаме и се разхождаме по „Авеню де мимоза“ – прегърнати, аз в центъра, те от двете ми страни. Разбира се вали, но Жак е купил непромокаемо одеяло. С него се завиваме и тримата. Крачим, докато Авенюто на мимозите свърши. Хвърляме одеялото, оставаме под големия гръдобран на небето, лятото хвърля вода в очите ни, но това не пречи на нашите четвъртъци.

Хубаво е. Толкова е хубаво. На площад „Мезер“ двамата отново хвърлят монета от пет цента и аз се питам каква ще бъде вечерта – тъжна бира от горски плодове, селска пивоварна или скучно телевизионно предаване за експериментална проза. Много добре зная, че така повече не може да продължава. Може би всичко ще свърши на 24 юли, когато Албер ми е обещал слънце. Но колкото повече се убеждавам, че така не може, толкова по-хубаво става под оня гръдобран, когато тримата се връщаме към авеню „Пиерар“, толкова по-здрава става прегръдката ни.

Аз съм в центъра и там, на „Мезер“, пред магазина за деликатеси. Ако на 24 юли има слънце, ще останеш при мен, каза Албер. Ще останеш завинаги, а Жак ще отиде да се ожени за своята френска издателка. Но на 24 юли ще вали, казва

Жакоб. Аз съм добър човек, дори тя да остане при мен, ти ще ни угваш на гости в неделя, Албер. Нека оставим гъжгът да хвърли монетата от пет цента. Облаците ще кажат гали животът е евтина селска кръчма, или голям роман, който критиците хвалят по телевизията.

На другия ден беше 24 юли. Небето изчезна. Падна и се скри в мазетата на чистите блокове. Нямаше ги тихите арабски жени, нямаше ги децата. Дори гарвани нямаше. Само гъжд. Такъв страхотен гъжд гърветата и колите не помнеха от години.

Албер и Жакоб чакаха в кръчмата „Ше Албер“, макар че беше рано, делничен ден. Пиеха водка. Когато аз дойдох, Албер каза: „Виждам, че грее слънце. Целият град блести.“ Аз седнах срещу тях. От кръчмата до площад „Мезер“ имаше толкова много път. Накрая тримата, презгърнати, излязохме навън, на гвайсет и четвърти юли, когато валеше най-щастливият гъжд на Брюксел от сто години насам.